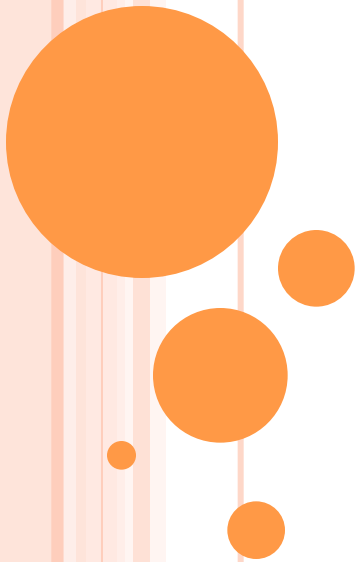


# ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

**Μελέτη Περιβάλλοντος**  
**Α΄-Δ΄ τάξης**  
**Δημοτικού**



## ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Προσαρμογής χρόνου
- Συνυπολογισμού περιεχομένων των σχολικών εγχειριδίων Α', Β', Γ' και Δ' τάξης ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχεια αλλά και αποφυγή επαναλήψεων.
- Συμβατότητας των περιεχομένων των εγχειριδίων της Μελέτης Περιβάλλοντος με τις πρότερες και με τις επόμενες γνώσεις (από τάξη σε τάξη).
- Συμβατότητας των προς μελέτη θεμάτων/εννοιών με τις γνωστικές δυνατότητες μαθητών/τριών κάθε τάξης.
- Προσαρμογής σε τροποποιήσεις του ωρολογίου προγράμματος.



## ΤΙ ΕΠΙΔΙΩΚΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ

- Περιορισμός απαιτούμενου χρόνου
- Ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μαθητών
- Βελτίωση δομικής διάρθρωσης και χρονικής αλληλουχίας ενοτήτων
- Περιορισμός επαναλήψεων – επικαλύψεων
- Βελτίωση συμβατότητας στον άξονα προηγούμενες-επόμενες γνώσεις.
- Περαιτέρω προώθηση ανακαλυπτικής-διερευνητικής μάθησης
- Δυνατότητα υλοποίησης περισσότερων συμμετοχικών δραστηριοτήτων - σχεδίων εργασίας



## ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΥΡΙΩΣ ΕΝΤΟΠΙΖΕΤΑΙ Ο ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- α) στα περιεχόμενα της ύλης του βιβλίου
- β) στα σχέδια εργασίας για τον μαθητή
- γ) στο συμπληρωματικό υλικό που πρέπει να έχει πρόσβαση/διαθέσιμο ο μαθητής.
- δ) στον ενεργό ρόλο του εκπαιδευτικού/διδασκτική μεθοδολογία
- ε) στον υπολογισμό των νέων διδακτικών ωρών που απαιτούνται και στον τρόπο διάθεσής τους



## ΤΙ ΕΓΙΝΕ

- Προτάσεις αποκλεισμού ενοτήτων-υποενοτήτων-επί μέρους σημείων
- Προτάσεις περιληπτικής παρουσίασης ενοτήτων
- Προτάσεις αύξησης του διαθέσιμου χρόνου ανά ενότητα (Α' & Β' τάξη)
- Προτάσεις μείωσης του διαθέσιμου χρόνου ανά ενότητα (Γ' & Δ' τάξη)
- Προτάσεις προσθήκης σχεδίων



# ΠΟΣΟ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ ΣΤΙΣ 8 Π.Σ., 3 Π.ΣΤ. ΕΞ., 2 Π.ΣΤ. ΕΙΣ.  
ΥΠΟΕΡΓΟ 6 : «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Α΄-Δ΄**

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ



## ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Προτιμητέες διδακτικές πρακτικές στην προσέγγιση θεματικών ενοτήτων των εγχειριδίων της ΜτΠ είναι οι βιωματικές-συμμετοχικές συνεργατικές διερευνήσεις.
- Ζητούμενο στο συγκεκριμένο μάθημα είναι η προώθηση της εργασίας σε ομάδες με ταυτόχρονη προώθηση της ατομικής μάθησης και της συμπερίληψης όλων των μαθητών.
- Βασική θέση στην διαδικασία της διδασκαλίας πρέπει να έχει η πρακτική των σχεδίων εργασίας.
- Ο ποσοτικός εξορθολογισμός έγινε με βάση τις ώρες όπως υπολογίζονται στο οικείο βιβλίο του δασκάλου.
- Ο εκπαιδευτικός οφείλει να ενεργεί περισσότερο ως διαμεσολαβητής και λιγότερο ως πάροχος πληροφορίας.



## ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΦΟΡΜΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - Α' τάξη

ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ –ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ ΕΝΟΤΗΤΩΝ/ ΔΙΑ ΩΡΕΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΕ ΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
<b>1. Η ομάδα</b> <b>Ενότητα 1:</b> <b>Η τάξη μου</b> <b>Ενότητα 2:</b> <b>Το σχολείο μου</b> <b>Ενότητα 3:</b> <b>Η οικογένεια μου</b>	11 δ. ώρες Προσθήκη 1 δ. ώρας. Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Στο κεφ. 4: 28 <sup>η</sup> Οκτωβρίου (ευκαιριακή ενότητα) διατίθεται 1 ακόμη δ. ώρα.	«Ομάδες σε δράση» 4 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. Διπλασιάζεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση του σχεδίου εργασίας.	15
<b>2. Ο χρόνος</b> <b>Ενότητα 1:</b> <b>Ο άνθρωπος και ο χρόνος</b> <b>Ενότητα 2:</b> <b>Ο ήλιος και η ζωή μας</b>	9 ώρες Προσθήκη 1 δ. ώρας. Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται. Στο κεφ. 5: Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά (ευκαιριακή ενότητα) διατίθεται 1 ακόμη δ. ώρα.	«Τρέχει, τρέχει ... ο χρόνος» 4 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. Διπλασιάζεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση του σχεδίου εργασίας.	13
<b>3. Ο τόπος μου</b> <b>Ενότητα 1:</b> <b>Το σπίτι μου</b> <b>Ενότητα 2:</b> <b>Η γειτονιά μου</b> <b>Ενότητα 3:</b> <b>Ο τόπος που ζω</b>	10 ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.	«Γνωρίζω τον τόπο μου» 4 δ. ώρες Προσθήκη 2 διδακτικών ωρών. Διπλασιάζεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση του σχεδίου εργασίας.	14





## ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΦΟΡΜΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - Β' τάξη

<p><b>ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ</b> 17. Η διατροφή μας 18. Το παιχνίδι 19. Το βιβλίο 20. Ας γορτάσουμε 21. Οι τέσσερις εποχές</p>	<p>10 δ. ώρες Προσθήκη 5 δ. ωρών. Διπλασιάζεται ο χρόνος που μπορεί να διατεθεί για την υλοποίηση των ευκαιριακών ενοτήτων στη μορφή σχεδίων εργασίας.</p>	<p>10</p>
<p><b>ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ</b> (ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ) Α. Γνωριμία με τις τέχνες Β. Προσέχω την υγεία μου Γ. Γνωριμία με τις γλώσσες που μιλούν οι μαθητές Δ. Όχι άλλα σκουπίδια Ε. Το Διάστημα</p>	<p>15 δ. ώρες Προσθήκη 5 δ. ωρών. Προτείνεται να υλοποιηθούν στη μορφή 3-ωρων σχεδίων εργασίας. Εναλλακτικά –και αυτό είναι θεμιτό- μπορούν αυτές οι ώρες των ευκαιριακών ενοτήτων να διαθέτουν για την υλοποίηση σχεδίων εργασίας που θα προκύψουν στη διάρκεια της μελέτης των ενοτήτων από τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών.</p>	<p>15</p>



## ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΦΟΡΜΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - Γ' τάξη

ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ/ ΔΙΑ ΩΡΕΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥΣ ΣΕ ΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
<b>1. Ζούμε μαζί</b>	7 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται.	«Οι κανόνες στην καθημερινή ζωή» 3 δ. ώρες	10
<b>2. Ο τόπος μας</b>	8 δ. ώρες Μείωση 1 ώρας. Προτείνεται να μην διδαχθεί το κεφ: Ενδιαφερόμαστε για το περιβάλλον, καθώς προσεγγίζεται στη Μελέτη Περιβάλλοντος των Α', Β' τάξεων.		7
<b>3. Μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς</b>	3 δ. ώρες Μείωση 2 δ. ωρών. Τα κεφ. 1: Τρένα, αυτοκίνητα, πλοία, αεροπλάνα άλλοτε και τώρα και κεφ. 2: Τα μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς στη ζωή μας, γίνονται συνοπτικά σε 1δ. ώρα, καθώς διδάσκονται στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος των Α', Β' τάξεων		3



## ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΦΟΡΜΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - Δ' τάξη

ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ/ ΔΙΑ ΩΡΕΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥΣ ΣΕ ΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
<b>1. Ελλάδα - Η χώρα μας</b>	9 δ. ώρες Μείωση 3 ωρών. Προτείνεται να μην διδαχθούν: κεφ. 8: Σημαντικά έργα κεφ. 9: Πώς κατασκευάζεται ένα έργο; κεφ. 10 Πώς ένα σημαντικό έργο αλλάζει τη ζωή μας;	Τα κεφ. 6: Ο τόπος μας: Ο τρόπος ζωής άλλοτε και τώρα, και 7: Ο τόπος μας: Μέρη με ιστορία, προτείνεται να προσεγγιστούν ως ενιαίο σχέδιο εργασίας με τίτλο «Ο τόπος μας άλλοτε και τώρα» (αφιερώνονται οι 3 ώρες που αντιστοιχούν στα σχετικά κεφάλαια).	9
<b>2. Ο πολιτισμός των ελλήνων και των άλλων λαών</b>	11 δ. ώρες Διδάσκονται όλα τα κεφάλαια, όπως προβλέπεται ή με επιλογή δραστηριοτήτων εξοικονομείται χρόνος για την υλοποίηση του προτεινόμενου από τους συγγραφείς σχεδίου εργασίας.	«Πώς οργανώνουμε μια εκδήλωση για τον πολιτισμό»	11
<b>3. Η φύση είναι το σπίτι μας</b>	19 δ. ώρες	Εναλλακτικά θα μπορούσε ένα μέρος της ενότητας (π.χ. κεφ. 8: Το νερό, πολύτιμες σταγόνες) να προσεγγιστεί ως σχέδιο εργασίας με την ίδια διάρκεια.	19
<b>4. Επαγγέλματα και προϊόντα στον τόπο μας</b>	1 δ. ώρες Προτείνεται η ενότητα να παρουσιαστεί περιληπτικά σε 1 ώρα. Αφαιρούνται 5 ώρες		1



# ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΧΡΟΝΟΥ

Μελέτη Περιβάλλοντος  $A' + B' = 4$  ώρες εβδομαδιαίως

$\Gamma' + \Delta' = 2$  ώρες εβδομαδιαίως

Διαθέσιμος χρόνος (2016-2017) – θεωρητικά περίπου

30-34 εβδομάδες = περίπου 130 ώρες για τις τετράωρες

65 ώρες για τις δίωρες

Το σύνολο των απαιτούμενων διδακτικών ωρών πριν τον εξορθολογισμό:

$A' = 75$  ώρες περίπου

$B' = 80$  ώρες περίπου

$\Gamma' = 75$  ώρες περίπου

$\Delta' = 75$  ώρες περίπου

Το σύνολο των απαιτούμενων διδακτικών ωρών μετά τον εξορθολογισμό:

$A' = 100$  ώρες περίπου

$B' = 100$  ώρες περίπου

$\Gamma' = 54$  ώρες περίπου

$\Delta' = 55$  ώρες περίπου

Για την  $A'$  &  $B'$  τάξη οι πλεονάζουσες ώρες βασικά προτείνεται να χρησιμοποιηθούν για υλοποίηση Σχεδίων Εργασίας.



# ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Αρβανιτάκης Κων/νος, εκπαιδευτικός Δημόσιου τομέα (Μόνιμος), ΠΕ 70
  - Πατρινόπουλος Ματθαίος, εκπαιδευτικός Δημόσιου Τομέα (Μόνιμος), ΠΕ 70
  - Πήλιουρας Παναγιώτης, Σχολικός Σύμβουλος Α΄/θμιας
  - Τσαγλιώτης Νεκτάριος, Εκπαιδευτικός Δημόσιου τομέα, (Μόνιμος), ΠΕ 70
  - Σούλη Αλεξάνδρα, Σχολική Σύμβουλος, ΠΕ04.05
  - Χρυσοστομίδης Πέτρος, Εκπαιδευτικός Δημόσιου Τομέα (Μόνιμος), ΠΕ04.05
  - Καρναβάς Βασίλειος, Σύμβουλος Β΄ΙΕΠ
- 
- Συντονίστρια: Φέρμελη Γεωργία, Σύμβουλος Α΄ ΙΕΠ

